

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Předmět: **Dějepis (DEJ)**
 Náplň: **České a světové dějiny od počátku středověku do konce 18. století**
 Třída: **2. ročník a sexta**
 Počet hodin: 2 hodiny týdně
 Pomůcky: Dataprojektor

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
Slované, Sámova říše, Velká Morava, počátky českého státu, Románská kultura	<ul style="list-style-type: none"> • Vyloží okolnosti vzniku nejstarších státních útvarů na našem území a jejich postavení v Evropě • Odvodí z nálezů a hmotných pozůstatků způsob života tehdejších lidí • Prokáže orientaci v odborných textech • Charakterizuje základní etapy vývoje jazyka • Sestaví rodokmen nejstarších a posledních Přemyslovců • Vysvětlí příčiny krize státu v 11. století, • Vyloží zásady tzv. Břetislavových dekret • Poznává podle obrázků románské stavby a jejich prvky, ovládne odbornou terminologii 	Slované Sámo a Sámova říše Velehrad Velká Morava Mojžírovci Rostislav Svatopluk sv. Cyril (Konstantin) a Metoděj hlaholice a cyrilice křesťanství (pravoslaví) Přemyslovcí Bořivoj a sv. Ludmila sv. Václav a Boleslav Stará Boleslav Břetislavova dekreta Kristiánova legenda Kosmova kronika románský sloh rotunda bazilika	
Středověká Evropa	<ul style="list-style-type: none"> • Postihne příčiny vyhlášení 	křížácké výpravy	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>křížových výprava a na mapě zobrazí jejich cíl</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blíže objasní podobu a fungování Svaté říše římské, funkci kurfiřtů a akt tzv. římské jízdy • Popíše dlouhodobé konflikty Anglie a Francie • Vysvětlí pojem papežské schizma a jeho dopady na křesťanský svět 	<p>Svatá říše římská kurfiřti římský král a císař římská jízda bitva u Hastings Vilém Dobyvatel Richard I. Lví srdce Stoletá válka bitva u Kresčaku Jan Lucemburský Johanka z Arku avignonské zajetí papeže papežské schizma koncil (Kostnice)</p>	
Kolonizace, města, život ve 13. století	<ul style="list-style-type: none"> • Zdůvodní řetězec vztahů, který vedl ke kolonizaci • Určí podle půdorysu typ založení města, rozčlenění obyvatele měst do skupin a vrstev • Vyloží pojem městská práva a uvede jejich příklady • Porovná vznik Kutné Hory s jinými městy (např. v okolí) • Vysvětlí organizaci středověkých vysokých učení 	<p>kolonizace trojpolní hospodaření lokátor město: královské, věnné, horní a poddanské městská práva: právo mít hradby, hrdelní, mílové, trhové cech univerzita a fakulty rektor a děkan</p>	
Český stát v 13. a 14. stol.	<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotí přínos vlády posledních Přemyslovců pro český stát s důrazem na Zlatou 	<p>„poslední Přemyslovci“ Přemysl Otakar I. Zlatá bula sicilská Přemysl Otakar II.</p>	možnost exkurze do Českého muzea stříbra v Kutné Hoře a Vlašského dvora; Praha gotická

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>bulu sicilskou, bitvu na Moravském poli a Horní zákoník s mincovní reformou</p> <ul style="list-style-type: none"> • Načrtne rodokmen posledních Přemyslovců a Lucemburků a určí dle něj příbuzenské vztahy • Objasní okolnosti nástupu Lucemburků na český trůn • Popíše územní změny českého státu v dané době • Zhodnotí přínos Karla IV. pro český stát • Zhodnotí význam Kutné Hory v tomto období • Rozpozná gotické stavby a jejich typické prvky, popíše vybrané gotické památky Kutné Hory 	<p>bitva na Moravském poli Václav II. pražský groš (mincovní reforma) Horní zákoník Vlašský dvůr Jan Lucemburský Eliška Přemyslovna Karel IV. arcibiskupství Arnošt z Pardubic Univerzita Karlova Nové Město pražské Vita Caroli korunovační klenoty Karlštejn Václav IV. gotika klenba katedrála Matyáš z Arrasu Petr Parléř Theodorik</p>	
Husitství	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí důvody vzniku potřeby církevní reformy a jmenuje aspoň 3 církevní reformátory • Přiblíží osobnost Jana Husa: jeho působení v oblasti církevní a jazykově-literární • Popíše okolnosti Husovy smrti • Vysvětlí pojem pražské 	<p>tzv. Husovi předchůdci podobojí (utrakvismus) J. Hus Kostnický koncil Zikmund Lucemburský 1. pražská defenestrace Tábor 4 pražské artikuly</p>	možnost exkurze Malešov – Sion

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>defenestrace a přiblíží podstatu 4 pražských artikulů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uvede hlavní husitské bitvy a popíše bojující protistrany • Připomene roli Kutné Hory v době husitské 	<p>J. Žižka z Trocnova vozová hradba bitva u: Sudoměře, Domažlic a Lipan Basilejská kompaktáta kališníci Sion</p>	
Jiří z Poděbrad a Jagellonci	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše situaci v Čechách v 15. století v oblasti politické a církevní (náboženské) • Zdůvodní cestu mírového poselstva Jiřího z Poděbrad po Evropě • Vyzdvihne význam vlády krále Jiřího pro český stát • Odliší znaky jagellonské (pozdní) gotiky • Připomene význam Kutné Hory v tomto období • Popíše okolnosti nástupu Jagellonců na český trůn a také jejich vymření 	<p>Ladislav Pohrobek Jiří z Poděbrad Matyáš Korvín utrakvismus Jagellonci vladislavská (pozdní) gotika bitva u Moháče</p>	
Renesance	<ul style="list-style-type: none"> • Určí hlavní světová střediska renesance • Poznává podle obrazové dokumentace renesanční stavby a prvky 	<p>Renesance humanismus sgrafito arkády portrét</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede přední evropské tvůrce renesance 	Michelangelo Rafael L. da Vinci W. Shakespeare knihtisk	
Zámořské objevy	<ul style="list-style-type: none"> • S mapou podá přehled nejdůležitějších objevných plaveb • Vybere ty národy, které vynikly v mořeplavbě • Popíše technická zdokonalení, která umožnila daleké plavby • Popíše směr a cíle těchto plaveb 	zámořské objevy Indie Amerika K. Kolumbus V. da Gama koření brambory	VMEGS – Globalizační a rozvojové procesy Činnost: Práce s mapou: Hlavní směry zámořských objevů, jejich příčiny a jejich hospodářské, kulturní a mocenskopolitické důsledky
Reformace a protireformace	<ul style="list-style-type: none"> • Vyloží slovo reformace a popíše základní rozdíly mezi katolickou církví a protestanty • Synchronizuje vývoj v daných zemích (Německo, Anglie, Francie) na časové přímce • Rozezná a pojmenuje základní architektonické prvky baroka 	Reformace Luther a luteránství Kalvín hugenoti Bartolomějská noc Jindřich VIII. anglikáni Alžběta I. katolictví inkvizice jezuité baroko	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
Český stát v 16. a 17. stol., třicetiletá válka	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše nástup Habsburků na český trůn • Zhodnotí význam vlády Rudolfa II. pro český stát a pro Prahu • Popíše příčiny, průběh a důsledky českého stavovského povstání: bitva na Bílé hoře, Staroměstská exekuce, OZZ, emigrace • Vysvětlí příčiny Třicetileté války a popíše válčící protistrany • Popíše ekonomické, sociální aj. důsledky pro naše země • Připomene přínos J. A. Komenského v oblasti pedagogické, literární i nábožensko-politické 	<p>Ferdinand I. Maxmilián II. Česká konfese Rudolf II. rudolfínská Praha: T. Brahe, J. Kepler a J. Jesenius Rudolfův majestát Fridrich Falcký 2. pražská defenestrace třicetiletá válka bitva na Bílé hoře Staroměstská exekuce Obnovené zřízení zemské exulant (emigrace) A. z Valdštejna Vestfálský mír J. A. Komenský Jednota bratrská</p>	
Revoluce v Anglii, vznik a vývoj USA	<ul style="list-style-type: none"> • Vyloží dobové rozdíly a rozpory v Anglii, popíše příčiny a průběh obou revolucí v Anglii • Vysvětlí důvody pro osamostatnění amerických osad a popíše zásadní kroky ke vzniku USA • Porovná ústavní pořádek USA, Velké Británie a ČR a vytvoří jejich grafické znázornění • Popíše válku Severu proti Jihu a 	<p>Karel I. Stuartovci O. Cromwell anglická revoluce Commonwealth (republika) restaurace monarchie Slavná revoluce ústavní systém Velké Británie Boston Tea Party G. Washington Deklarace nezávislosti</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	význam prezidenta A. Lincolna	ústavní systém USA válka Severu proti Jihu A. Lincoln otrokářství	
Absolutismus ve Francii a Rusku	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí pojem absolutismus a uvede jeho projevy ve Francii či Rusku • Popíše přínos vlády Ludvíka XIV. v oblasti kultury (Versailles) či hospodářství (merkantilismus) • Porovná ústavní pořádek Francie a Velké Británie (absolutistické a konstituční monarchie) • Objasní přínos Petra I. Velikého a Kateřiny II. Veliké pro Rusko • Podle mapy popíše průběh trojího dělení Polska koncem 18. století 	absolutismus generální stavy Bourboni Ludvík XIV. (král Slunce) válka o španělské dědictví Versailles merkantilismus Romanovci samoděržaví Petr I. Veliký Petrohrad (St. Petěrburg) Kateřina II. Veliká G. Potěmkin trojí dělení Polska	
Osvícenský absolutismus v českých zemích	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí podstatu panovnického a absolutismu a nutnost reforem • Dokáže přečíst a vyložit patent o zrušení nevolnictví a toleranční patent • Sestaví přehled (např. tabulku) generací NO • Vysvětlí fáze utváření 	Karel VI. Pragmatická sankce válka o rakouské dědictví Marie Terezie Josef II. osvícenský absolutismus školské reformy Patent o zrušení nevolnictví Toleranční patent	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	novodobého českého národa	manufaktura germanizace	
Velká francouzská revoluce	<ul style="list-style-type: none"> • Vyloží dobové rozpory ve francouzské společnosti, • Vytvoří přehled VFR a napoleonského období (např. časovou osu, tabulku) 	Bourboni absolutismus Ludvík XVI. pád Bastily Deklarace práv člověka a občana konstituční monarchie republika jakobíni teror M. de Robespierre	
Totalitní režimy*)	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí podstatu totality, definuje komunismus (socialismus) • Popíše nástup komunistických režimů k moci • Uvede důsledky vlády totalitního režimu v oblasti společenské (lidskoprávní), ekonomické a kulturní 	komunismus socialismus bolševici V. I. Lenin J. V. Stalin Říjnová revoluce SSSR stalinismus RVHP Varšavská smlouva Únor 1948 K. Gottwald politické procesy pražské jaro A. Dubček Srpen 1968	<p>*) Téma chronologicky neodpovídá obsahu učiva DEJ 2. ročníku, je však zařazeno jako 2x monotematický den. Svým obsahem navazuje na projekt ZSV.</p> <p>možnost exkurze: Památník Vojska u Příbrami, Terezín a Malá pevnost (v obou případech projekt ZSV)</p> <p>MDV – Role médií v moderních dějinách Činnost: Analýza dobových filmových či fotografických materiálů v totalitních režimech</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
		normalizace G. Husák M. Gorbačov sametová revoluce V. Havel	(komunismus), role propagandy v totalitních režimech